

התפקוד של העולם המעשי, הבא מתוך ההתפרצות אל העולם הרוחני בלא סדר ותקון של קודש, כשם שהוא מונע את אור הקודש מהתפשטותו במרחב ההויה, כך הוא מוריד את ערכו ומחשיך את יפעתו ברום עליון, ונשאר הציוור האלהי שאין קץ וסוף, ראשית ואחרית לרומו, מך ונשפל. „אויב חרף ד' ועם נבל נאצו שמך“.

(אורות ארץ 25)

מרכז החיים של נשמת ישראל במקור הקדש היא, דרך אמת ואמונה נולדנו ובה אנחנו מתגדלים, אין בנו ערכים פרודים, האחדות שוכנת בנו, ואור ד' אחד חי בקרבנו, הדינים, דיני תורת אלהים חיים מציינים אותנו מכל עם ולשון, הקדש הוא פועל בקרבנו פנימה, שאיפות חיינו הכלליות אליו הן הולכות, יש נטיפות של קדש בכל עם ולשון, אבל ערכי החיים כולם אינם צומחים מזה, לא כן בישראל. „בכל דרכיך דעהו“, שהיא פרשה קטנה שכוללת כל גופי תורה, שיוצאת אל הפועל ביחידי סגולה, נחלת הכלל היא באמת, כל שאיפת החיים וכל חפץ החיים, הקנין ותשוקותיו, העשר והכבוד, הממשלה וההתרחבות בישראל, ממקור הקדש הם נובעים, על כן המשפטים הם קדש קדשים בישראל, ועל כן הסמיכה, שהיא נושאת שם אלהים עליה, היא כל כך נחוצה לנו, היא כל כך אופית לתכן לאומנו, והרשעה היונית הסורית הרגישה בחוש העור שלה את ערך הסגולה הגדולה הזאת וגורה על הסמיכה, ור' יהודה בן בכא מסר את נפשו עליה, ופעולת מסירת-הנפש הזאת נשארה, כי העמיקה את תכן החיים האופיים המיוחדים של קדש ישראל לד', משה רבנו ע"ה, בתפסו אתו את כח המשפט, בתחלה יסודו באומה, העלה את כל ערכי המשפט עד סוף כל הדורות לאותו התכן האלהי שמשפטי ישראל באים אליו, ודרישת אלהים באה יחדו עם המשפט הישראלי, „כי יבא אלי העם לדרש אלהים, כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו, והודעתי את חקי האלהים ואת תורותיו“, ודרישת-אלהים של המשפט נשארה סגולה ישראלית, שהיא מתגלה באופי האלהי הכולל עולמי עד וזורה בארץ-ישראל, בארץ חבל נחלתו, מקום האורה של סגולת הקדש.

המינות הפקירה את המשפט, תקעה עצמה במדת הרחמים והחסד המדומה הנוטלת את יסוד העולם והורסתו, ומתוך עקירת יסוד המשפט מתכנו האלהי תופסת אותה הרשעה היותר מגושמת, ובאה בוהמא לתדור במשפט הפרטי של האישיות היחידית וחודרת היא בהתפשטות גדולה לנפשות העמים, ובוה מתיסד יסוד שנאת לאומים ועמק-רעה של טומאת שפיכת דמים, מבלי להמיש את העול מעל צואר האדם, אמנם עיני כל מוכרחות להיות נשואות לאור עולם אור ד', אשר יגלה עליידי משיח אלהי יעקב, „והוא ישפט תבל בצדק, ידין לאומים במישרים“.

(אורות ארץ 5 26)

תשואות-חן לך על אשר קימת מוצא-שפתיך למר ב', הכרת-טובה וקיום הבטחה — יסודות המוסר ושרשיהם הם העולים למעלה בקודש, ואשמה מאד שלא העבירה טרדתך אותך מאורת-ישרים סלולה: זו, ותעלוונה כליותי בדבר שפתיך מישרים, ועוד הוספת על שמחתי בנקיות-דעתך להרחיק מדבר-שקר ומחשש גנבת-דעת, וכונת אל האמת כפסק שר"ע חו"מ סי' רכ"ח סי"ע הגמרא.

ובאמת שימת-הלב על הדרכים והדקדוק במעשים לפלס הכל ע"פ התורה והמוסר, — מדה זו בעצמה מכל הון יקרה היא, והיא חשובה באיכותה מכל הפרטים המתכונים על-ידיה, מפני שרות-טהרה זה כולל בתוכו את תמצית-הקדש של תורת-חיים, המודיעה לאדם את הדרך ילך בה והמורה אותו ביחוד, שדרך-החיים הוא דבר שתמיד בעמוד-ולמוד קאי, נגד דרכי-רשעים שהם באפלה ואינם באים כלל לידי הכרה זו שדרך-חיים צריכה להיות מפולסת, ולא ידעו במה יכשלו, והצד המעולה שבהם אינו כי-אם מתאר את החיים ולא מורה את דרכיהם.

(אורות ארץ 26 27)

את דברי אקימה, אשר הבטחתי לר' שמואל בנדרלי בנמל-סעיד, שטרח לתקן לי את תעודת-הגלות המצרית כפקידות-החוף אשר שם, — למסור לכקאאמ"ר ברכת שלום ממנו ולבקשהו להמחות אליו את הנוסעים להתם אשר יקראו לפניו, אע"פ ששלמתי לו כראוי את שכר טרחתו וכסף ההוצאות הדרושות הרגשתי כי גם כעין הכרת-טובה של שביעת-רצון מתוך הקלות היתרה, שגם הוא בעצמו התפלא עליה, אשר הצליחני ד' להעלות בה את תיקון התעודה, — ראשית עבודת דרך מסעי ונדודי.

גם קלות זו עמדה לי לבל אצטרך או להוציא מפי כל דבר שקר מוחלט, גם אני מתאמץ להוציא את לבשי תרבוש שמה מכלל גנבת דעת ולפרשו כהבעת החפץ — שהוא נחוץ ואמת — להיות נתין המקום, ועל פי זה אפשר לפרש גם את לשון התעודה, אולי, ואם גרמתי לרעי להכשל בדבר שקר, כמדומני שאותו המוכיר, אשר דבר אתו את הדברים האלה, ואשר קבל ממני על ידו שני פרנקים נוספים לכניסה לתיאטר בערב, יודע הוא באמת בטיב הדברים וממשותם, ומכאן ואילך הוי כ"לפני-דלפני", — ובאופן זה ארצה להרויח להסיר מכאן דבר שקר, בעצם ולא רק בדחיה.

(אורות ארץ 27 28)